

INCOMBUSTIBLE L'OBRA DE JOAN FUSTER

CENT de FUSTER
1922 - 2022

TÈCNIC DEL CENTRE DE DOCUMENTACIÓ DE L'ESPAI JOAN FUSTER

ENRIC ALFORJA CARBONELL

Seria molt senzill escriure un text sobre Joan Fuster per a un llibret de falla i dedicar-lo a parlar de *Combustible per a falles*, però no ho faré.

Fuster va ser un dels intel·lectuals més importants del segle XX i m'agradaria aprofitar aquestes línies per a fer un breu recorregut per la seua extensa, i incombustible, obra en la qual va conrear diversos gèneres.

- Poesia:

"No faces versos sobre la mort: és inútil.
Fes testament que resulta molt més pràctic"
J. Fuster

Els seus inicis com a escriptor són en el camp de la poesia, entre 1948 i 1954 va publicar *Sobre Narcís* (1948), *3 poemes* i *Ales o mans* (les dues de 1949), *Va morir tan bella* (1951), *Terra en la boca* (1953) i *Escrit per al silenci* (1954).

Però, tot i que mai l'abandonà per complet, és, sens dubte, un gènere que ja no va conrear de manera tan prolífica com als inicis de la seua carrera.

- Traduccions:

"Les poques lectures aperten de la vida;
les moltes ens hi acosten"
J. Fuster

Possiblement més d'un lector se sorprendrà en descobrir aquest vessant, no massa conegut de Fuster, i és que als anys seixanta una de les seues fonts d'ingressos va ser la traducció d'obres del francès, algunes amb la col·laboració de Josep Palàcios. De les set que publicà cinc foren del premi Nobel Albert Camus: *La Pesta* (1964), *El mite de Sísif* (1965), *L'home revoltat* (1966), *L'exili i el regne* i *L'estrany* (ambdues de 1967). Si no sabeu per quina començar us recomane *La Pesta*, molt adient amb la situació actual que estem vivint.

- Pròlegs:

"L'única manera d'entendre un pròleg és llegir-lo després del llibre"

J. Fuster

Al llarg de la seua carrera va escriure més de 70 pròlegs, tant per a llibres propis com d'altres autors, bé per encàrrecs editorials o bé perquè amics escriptors li'ls demanaven. Entre ells en trobem per a Vicent Andrés Estellés, Montserrat Roig, Pere Quart, Juan Gil-Albert, Salvador Espriu, Ramon Muntaner, Josep Pla i un llarg etcètera.

- Catàlegs:

"Algú va inventar l'art per suplir les deficiències de la veritat"

J. Fuster

En 1955 publica *El descrèdit de la realitat* que, a més de ser el seu inici en el món de l'assaig, li va obrir les portes a relacionar-se amb molts artistes amb els quals, en alguns casos, acabaria unint-los una gran amistat. Molts li demanaren texts per als catàlegs de les seues exposicions, com per exemple, Artur Heras, Andreu Alfaro, Antoni Miró, Manuel Boix, Rafael Armengol o Safont, entre d'altres.

- Discs:

"La música és una conspiració contra el silenci, siga Bach, siga el rock.

Però, ¿ha existit mai el silenci?"

J. Fuster

Si els amics artistes li demanaven escrits per a catàlegs els músics ho feien per a acompanyar els vinils i cassetts, com és el cas de Raimon, Ovidi Montllor, Lluís el Sifoner, Els Pavesos o Al Tall.

He deixat per al final d'aquest brevíssim recorregut per l'obra de Fuster els dos gèneres pels quals és més conegut, l'assaig i els articles per a publicacions periòdiques.

-Assaig:

"Algú ha dit: 'És impossible que un assaig siga massa breu'. Potser.

L'assaig perfecte seria aquell que constàs d'una sola paraula.

De la paraula 'assaig', només, per exemple."

J. Fuster

Com he comentat abans, el primer va ser *El descredit de la realitat*, però a aquest el seguiren ràpidament *Les originalitats* (1956) i *Figures de temps* (1957). Entre la bibliografia de Fuster trobem assaig artístic, literari, històric, polític,... amb títols tan emblemàtics com *Nosaltres els valencians*, *El món literari de Sor Isabel de Villena*, *Poetes, moriscos i capellans*, *Qüestió de noms*, *El blau en la senyera* i un llarg etcètera.

-Articles:

"Hi ha qui és advocat, o mestre, o polític o bisbe, o poeta, o pagés.

La meua professió, en canvi, és de ser Joan Fuster."

J. Fuster

I no hi ha dubte que, tot i el que he explicat en els paràgrafs anteriors, per a molta gent la professió de Joan Fuster va ser la d'articulista, la qual cosa no és d'estranyar tenint en compte la quantitat de capçaleres amb les quals va col·laborar al llarg de més de quaranta anys. Premsa diària com *Levante*, *Las Provincias*, *La Vanguardia*, *Informaciones*, *Tele/express*,... setmanaris i revistes com *Pont blau*, *Jornada*, *Serra d'Or*, *Jano*, *Por favor*, *Qué y dónde*, o *Verbo* i *Espill* (que també va fundar) i moltíssimes més.

Amb açò acabe, només volia donar-vos a conèixer un poc més de la variada obra de Fuster -espere haver-vos descobert alguna faceta nova- però l'es-

pai que tinc és limitat i sé que me'n deixe algunes fora, com les guies de viatge o el Fuster dibuixant -si visiteu el Museu podeu veure'n alguns exposats- perquè l'obra de Joan Fuster és extensa, però supose que tots coneixeu el cèlebre aforisme grec: "Fuster és la mesura de totes les coses".

Retrat de Joan Fuster als anys 60. Autor desconegut. Arxiu fotogràfic Joan Fuster, AFJF-0371.

Imatge de dues llibretes del marxandatge del Museu amb rèpliques de dibuixos de Joan Fuster en les cobertes. Foto de l'autor.